

УДК 343.344 (4/9)

Бойко Іван Володимирович,
старший науковий співробітник
ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-1713-9098

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ З НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД¹

У статті досліджено правове регулювання протидії злочинам у сфері незаконного обігу та застосування вогнепальної зброї, вибухових речовин та вибухових пристроїв зарубіжних країн, яке здійснюється за допомогою створеного державного механізму. Вивчено та проаналізовано основні наукові доробки й положення чинного законодавства та кримінального права зарубіжних країн у зазначеній сфері, які базуються на положеннях правових норм конституцій зарубіжних країн, прийнятих норм міжнародного права (конвенції, протоколи) Організації Об'єднаних Націй, ратифікованих парламентами цих держав.

Ключові слова: *правове регулювання, протидія, злочини, незаконний обіг, застосування, вогнепальна зброя, бойові припаси, вибухові речовини та пристрої, зарубіжний досвід.*

Однією з ключових передумов діяльності державних правоохоронних органів зарубіжних країн є правове регулювання протидії злочинам у сфері незаконного обігу та застосування вогнепальної зброї, вибухових речовин та вибухових пристроїв. Органам поліції відведено виконання головної функції протидії цим злочинам, спрямованої насамперед на припинення поліцією вчинення злочинів у зазначеній сфері та проведення спеціальних заходів щодо їх виявлення та розкриття.

Слід зазначити, що у Швейцарії у 1997 р. було ухвалено закон, що гарантує право на володіння зброєю, згідно з яким нині 29 % жителів володіють вогнепальною стрілецькою зброєю. До 2010 р. у цій державі всі працездатні чоловіки були зобов'язані у себе вдома чи на місцевих складах зберігати автоматичні гвинтівки. Попри великий відсоток володіння зброєю, у Швейцарії один із найнижчих рівнів злочинності. Усі повнолітні громадяни без жодного дозволу можуть придбати будь-яку зброю, що стріляє одиночними кулями. За викрадення зброї

¹ Закінчення. Початок у попередньому номері.

і за здійснення злочину з її використанням відповідальність несе власник [1]. Оборонна доктрина Швейцарії побудована на тому, що всі чоловіки з 20 до 50 років перебувають у військовому кадровому резерві та мають право на носіння зброї. У багатьох швейцарців є особиста зброя, дозвіл на покупку і носіння якої видає місцева влада. Громадяни мають право озброюватися з 18 років. Законодавством чітко диференційовано право на володіння і носіння зброї. За наявності законних підстав у країні дозволяється придбання зброї у кількості до трьох одиниць. Можна зберігати за дозволом удома, але щоб носити зброю, потрібно ще один дозвіл. Раз на рік співробітники поліції перевіряють власника – як і де вона зберігається, чи не було використано нелегально. Після досягнення 60-річного віку громадянин змушений або здати зброю державі, або переробити її, ліквідуєчи можливість стріляти з неї. Крім того, у Швейцарії носіння зброї у громадських місцях передбачає наявність дозволу з обґрунтуванням такої необхідності. *З метою* особистого захисту, захисту інших осіб або майна від протиправних посягань. Без дозволу допускається придбання антикварної зброї та купівля типових мисливських рушниць мисливцями. Натомість, продаж автоматичної зброї заборонено. Крім того, у Швейцарії кожен громадянин вважається бійцем ополчення і, відслуживши військову службу, отримує від держави гвинтівку на випадок форс-мажору.

За Кримінальним кодексом Швейцарії, відповідальність наступає за участь та підтримку злочинної організації вчинену зі зброєю.

Кримінальне законодавство Іспанії передбачає відповідальність за володіння, торгівлю і зберігання зброї, а також за застосування та використання зброї. У Кримінальному кодексі Австрії злочинним визнається зберігання засобів озброєння.

У Франції 90 % громадянам дозволено зберігати зброю для самооборони, але тільки вдома, а от її приховане носіння дозволено лише 10 % французів. До того ж треба проходити обов'язковий медогляд і поліцейську перевірку не рідше ніж один раз на три роки [1]. Сьогодні, відповідно до ст. 132-75 КК Франції (далі – КК Франції), зброєю є будь-який предмет, спеціально створений для вбивства або заподіяння поранення чи загрози для людей. Використання будь-якої тварини для вбивства, нанесення поранення чи погрози прирівнюється до використання зброї.

Відповідно до ст. 431-5 КК Франції участь у натовпі, вчинену озброєною особою, або особа умисно продовжує брати участь у натовпі, незважаючи на вимогу роззброїтися, наказується від трьох до п'яти років тюремного ув'язнення та штрафом у розмірі від 300000 до 500000 євро. Згідно зі ст. 431-13 КК Франції, злочином є створення бойової групи, крім випадків, передбачених законом, створення будь-якого об'єднання осіб, які володіють зброєю або які мають доступ до нього, що володіють ієрархічною організацією і здібні порушувати громадський порядок [2].

В Ізраїлі легалізовано зброю з 1949 р. Право на покупку і володіння нею має будь-який громадянин. При цьому покупцеві повинно бути не менше 27 років,

і він має пройти службу в армії. Вогнепальну зброю дозволено мати при собі водіям громадського транспорту, таксистам, ювелірам, колишнім співробітникам силових структур. Заохочується зберігання вдома зброї для самозахисту. У такому випадку видається дозвіл на зберігання патронів, але не більше 50 шт.

Контроль за зброєю у Японії є найсуворішим у демократичному світі. У країні встановлено практично повну заборону на володіння та поводження зі зброєю за виключенням гладкоствольної та пневматичної. Власники зброї зобов'язані зберігати її у спеціальних шафах, місце розташування яких має бути позначене на схемі, яка, своєю чергою, передається у поліцію [3]. Оскільки незаконне поводження зі зброєю має латентний характер, закон про зброю надав поліції Японії широкі повноваження, зокрема: поліцейським дозволяється зупиняти та обшукувати кого-небудь, якщо є ґрунтовні підозри про наявність в особи вогнепальної чи холодної зброї. Водночас японські правові норми про зброю приймаються державою на основі культури, що базується на добровільному підпорядкуванні владі – культурної норми, яка не обов'язково повторюється в західних демократіях.

За КК Японії злочинним є незаконне зберігання вогнепальної зброї, максимальний розмір покарання – до 15 років ув'язнення; незаконне застосування зброї карається ув'язненням від 5 років.

КК Китайської Народної Республіки (далі – КНР) передбачає кримінальну відповідальність за злочини проти громадської безпеки (ст. 114–139), де на законодавчому рівні закріплюється відповідальність за незаконне виготовлення, купівлю-продаж, поштову пересилку, зберігання вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухових речовин; поява в громадському місці або транспорті з вогнепальною зброєю, боєприпасами, холодною зброєю, вибуховими, легкозаймистими, токсичними речовинами. Крім того, окремі статті, розміщені в інших розділах КК КНР, зокрема ст. 297 КК КНР у главі 6 “Злочини проти порядку громадського управління” передбачає відповідальність за наявність у громадян зброї, носіння якої при собі заборонено, або вибухових речовин при участі в мітингах чи масових заходах, що являє собою спеціальну норму у порівнянні із зазначеною вище [4, с. 68].

Водночас викладемо порівняльні відомості закордонних держав, де вогнепальна зброя легалізована, на предмет вчинення вбивств із застосуванням зброї.

У *Великій Британії* після заборони в 1997 р. короткоствольної зброї, за даними 2002 р., кількість грабежів зросла на 45 %, а вбивств – на 54 % у порівнянні з 1996 р.

У *Голландії* зброя є в 1,9 % “господарств”, що у 14 разів менше, ніж у *Швейцарії*. Проте кількість убивств – 11,8 на 1 млн жителів – можна порівняти з таким самим показником для Швейцарії – 11,7. За допомогою вогнепальної зброї в Голландії вчинено 2,7% убивства на 1 млн жителів, у Швейцарії – 4,6. З урахуванням показника насиченості зброєю – 7 %, чи 1/14 від показника для Швейцарії, частота застосування вогнепальної зброї в Голландії вища за 59 %, майже 2/3. Тому принцип “менше зброї – менше злочинів” себе не виправдовує.

В Естонії вогнепальну короткоствольну зброю дозволили у 1992 р., і за період 1992–1999 рр. було зареєстровано падіння злочинності на 80 %. Загалом у Прибалтиці після аналогічного дозволу злочинність зменшилася на 40 %. У Словенії злочинність зменшилася на 50 %.

У Республіці Молдова з моменту прийняття Закону “Про контроль над індивідуальною зброєю” від 18 травня 1994 р. № 110-ХІІІ, відбулося падіння злочинності на 50 %.

У Польщі після дозволу громадянам купувати і носити пістолети та револьвери злочинність зменшилася на 34 %.

До речі, число вбивств у всіх випадках зменшилося практично однаково – на 20–22 %.

У Канаді з уведенням жорстких обмежень продажу зброї населенню злочинність різко зросла на 45 %, а вбивств – на 54 % [5].

Учені провели аналіз історичних подій, які сталися у державах після заборони на володіння населенням зброєю.

Так, у Туреччині у 1915–1917 рр. убито 1,5 млн вірмен після прийняття в 1911 р. ст. 166 КК Туреччини. У СРСР упродовж 1929–1953 рр. 20 млн осіб стали жертвами сталінських репресій після прийняття в 1929 р. ст. 182 КК СРСР. У Німеччині у 1933–1945 рр. мільйони людей убито після прийняття указу про вогнепальну зброю і боєприпаси 1929 р. і указу про зброю 1938 р. У Китаї в 1949–1976 рр. 20 млн антикомуністів і прореформістів стали жертвами режиму Мао Цзедуна після прийняття ст. 186–187 КК Китаю в 1935 р. і закону про безпеку в 1957 р. В Уганді у 1971–1979 рр. 300 тис. християн і політичних конкурентів убито після прийняття указу про вогнепальну зброю 1971 р. У Камбоджі в 1975–1979 рр. більше як 1 млн представників інтелігенції убито після прийняття ст. 322–328 КК Камбоджі [5]. Отож, викладені факти можуть говорити про те, що обеззброєння громадян призводить до тоталітарного режиму й терору.

На підставі вивченого законодавства зарубіжних країн нами встановлено, що натеper **існує чотири специфічні групи злочинів у сфері незаконного обігу та застосування вогнепальної зброї, вибухових речовин та вибухових пристроїв, зокрема:** 1) злочини, пов’язані з діяльністю злочинних організацій: створення збройних груп та злочинних спільнот (КК Федеративної республіки Німеччини), участь та підтримка злочинної організації (КК Швейцарії), створення, керівництво або участь в організованій групі або співтоваристві (КК Польщі), створення угруповання для вчинення злочину та угруповання мафіозного типу (КК Італії), бандитизм (Федеральний кодекс і правила (далі – ФККП) США, КК Латвії, КК Російської Федерації, КК Республіки Казахстан, КК Республіки Білорусь); 2) злочини, пов’язані з тероризмом. Відповідальність за вчинення всіх цих злочинів передбачено в структурних підрозділах (розділах, главах) КК зарубіжних країн, де об’єктом виступає громадська безпека (КК Азербайджанської Республіки, КК Норвегії, КК Литви, КК Республіки Молдови), чи інші соціальні цінності – громадський порядок (КК Республіки Казахстан, КК Іспанії, КК Німеччини), мир і безпека людства (КК Російської Федерації), нація, держава та

громадський спокій (КК Франції), держава (КК Грузії, КК Латвії), державна влада Пенітенціарний кодекс Естонії); 3) злочини, що порушують правила поводження з предметами, які становлять підвищену суспільну небезпеку, передбачаються в КК Норвегії (публічне розповсюдження інструкцій щодо виготовлення вибухових пристроїв, використання та зберігання зброї, боєприпасів і вибухових речовин, а також спеціального обладнання для виготовлення вказаних предметів), ФККП США, КК Данії, КК КНР, КК Республіки Молдова, КК Республіки Білорусь (незаконне виготовлення, володіння, носіння, використання, купівля-продаж або передача зброї чи вибухових речовин, поява в громадському місці або транспорті із вказаними предметами); 4) інші дії, пов'язані з порушенням спеціальних правил, зокрема: провокація пожежі, руйнування, вибуху, поширення отруйних речовин (КК Польщі), порушення вимог пожежної безпеки шляхом підпалу чи знищення вогнем певних предметів (ФККП США). Крім того, специфіка поглядів на положення правових норм кримінальних кодексів зарубіжних країн за вчинення злочинів у зазначеній сфері, залежить від правових звичаїв і традицій, залежно від стану розвитку їх громадянського суспільства, рівня правової культури, розвитку філософії та ідеології, а також галузевих наукових розробок та рівня розвитку правових наук.

Розглядаючи зарубіжний досвід правового регулювання щодо легалізації зброї, ми приходимо до висновку, що легалізація вогнепальної зброї економічно дуже вигідна державі. Оскільки вона приносить значний дохід від продажу зброї та комплектуючих, її технічного обслуговування; ліцензій і курсів з її користування; податку на зброю. Крім того, держава отримує колосальну економію від скорочення працівників силових структур. Рішення про легалізацію зброї не пов'язане з економічною, соціальною чи криміногенною ситуацією – воно лежить лише у політичній площині. Наявність зброї у цивільного населення створює психологічний дискомфорт у владній еліті, змушує її рахуватися з думкою громадян, нести соціальну відповідальність за прийняті рішення. А у разі істотного обмеження прав виборців їх уже не вдасться розігнати сльозогінним газом, гумовими кулями чи водометами, а розпочинати громадянську війну заради захисту інтересів олігархічного клану ніхто не наважиться. Не потрібно застосовувати зброю, лише сама її наявність у населення тримає у страху і змушує дотримуватися закону всіх без винятку.

Сьогодні Україна єдина в Європі держава, в якій досі не вирішене питання законного продажу та носіння цивільної вогнепальної зброї. Проекти законів України “Про цивільну зброю та боєприпаси”, її законного продажу, носіння та користування з'являються час від часу, але жодного із зареєстрованих законопроектів за більше як 29 років парламентом України так і не було прийнято.

Наразі протидія злочинам у сфері незаконного обігу та застосування вогнепальної зброї, вибухових речовин та вибухових пристроїв, що загострилася в умовах зовнішньої військової агресії Російської Федерації проти України на тимчасово окупованій частині території Донецької та Луганської областей, стала каталізатором узаконення права громадян України на законне придбання цивільної

вогнепальної зброї та бойових припасів до неї. Оскільки потік нелегальної вогнепальної зброї із зони бойових дій став такий, що озброїтися нині не проблема для будь-якого злочинця, який бажає мати зброю. Натомість законотворчій громадянській, попри збільшену загрозу вчинення до них збройного нападу, і далі залишаються беззахисними.

Слід наголосити, що сьогодні в Україні вогнепальною зброєю володіють майже 2 млн людей, і ще 500 тис. використовують її у зв'язку з професійною діяльністю. Швейцарський збройовий проєкт Small Arms Survey оцінив обсяги нелегальної зброї в Україні від 2 до 6 млн одиниць. Але навіть, якщо взяти середній показник, на ринку України обертається більш як 3 млн одиниць вогнепальної зброї. Швейцарія, яка очолює європейський рейтинг із 44 країн Європи за кількістю легальної зброї на 100 жителів (46 стволів), стверджує: у нашій країні легальний показник дорівнює семи одиницям зброї на сто жителів, що забезпечує 36-те місце в Європі. Інша зброя – це тіньовий ринок [6].

Водночас незаконний обіг вогнепальної зброї набув організованого та транснаціонального характеру та є одним із визначальних детермінантів злочинності, що діють в економічній, політичній, управлінській та соціальній сферах суспільного життя. Тому незаконний обіг та застосування вогнепальної зброї, вибухових речовин та вибухових пристроїв є одним із головних чинників, що сприяє погіршенню криміногенної ситуації в Україні, зростанню організованої злочинності, тероризму і становить реальну загрозу як національній, так і громадській безпеці держави.

Натепер надання нашим громадянам права вільно купувати вогнепальну зброю для самозахисту урегульовано чинними правовими нормами, насамперед, Конституцією України [7], яка надає кожній людині право захищати своє життя. Заборона вільного доступу до зброї є порушенням принципів демократії та Конституції України. Відповідно до ст. 27 Основного Закону України: “Кожен має право захищати своє життя та здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань” [7], а також згідно з ч. 5 ст. 36 КК України: “Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає” [8].

Отже, реалізація цього конституційного правового положення передбачає можливість застосування вогнепальної зброї. Однією з проблем, що сприяє незаконному обігу та застосуванню вогнепальної зброї, на нашу думку, є відсутність єдиного нормативно-правового акта, в якому було б надано законодавче визначення понять “зброя”, “вогнепальна зброя”, “боєприпаси до зброї”, “незаконний обіг зброї” та інших кримінально-правових термінів. Тому парламенту України необхідно негайно прийняти Закон України “Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї”.

Таким чином, враховуючи викладене, ми дійшли висновків:

1. Законодавством зарубіжних країн встановлено правове регулювання протидії злочинам у сфері незаконного обігу та застосування вогнепальної зброї, вибухових речовин та вибухових пристроїв, який нині вироблений й успішно функціонує за кордоном. Задля безпосередньої міжнародної співпраці щодо передового досвіду упровадження правових норм зарубіжних країн із протидії злочинам у зазначеній сфері до національного законодавства з метою вироблення єдиної стратегії й тактики, а також його уніфікації (гармонізації, адаптації) із закордонним та можливості його застосування у кримінальне законодавство нашої держави. На особливу увагу заслуговує розширення предмета злочину із незаконного обігу та застосування вогнепальної зброї та чітке законодавче визначення низки термінів.

2. На нашу думку, Верховній Раді України необхідно негайно прийняти один із законопроектів, зареєстрованих у парламенті, “Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї” за № 4335 від 6 листопада 2020 р.; “Про цивільну зброю та боєприпаси” за № 4335-1 від 24 листопада 2020 р.

Метою прийняття парламентом України одного із зареєстрованих законопроектів, є законодавче врегулювання придбання, зберігання та використання зброї фізичними та юридичними особами. Правові норми прийнятого закону будуть спрямовані, передусім, на гарантування конституційного права громадян України на захист свого життя і здоров’я, життя і здоров’я інших людей, власності та приведення у відповідність до Конституції України [7] нормативного регулювання цієї сфери суспільних відносин. Крім того, прийнятий Закон має впорядкувати вже наявні правовідносини у сфері обігу цивільної зброї, які до цього часу, не повною мірою врегульовані підзаконними нормативними актами або врегульовані суперечливо, а також регламентувати й запровадити нові правовідносини, які сприятимуть розвитку громадянського суспільства, економіки та спорту, подоланню корупції, зменшенню кількості нелегальної зброї та поступового її виведення з тіньового обігу.

3. На нашу думку, під поняттям “незаконний обіг вогнепальної зброї” слід розуміти ввіз (вивіз), незаконне виготовлення, придбання, продаж, доставляння, переміщення або передачу вогнепальної зброї, її складових і компонентів, а також боєприпасів до неї з території або територією однієї держави на територію України, якщо держава не надає дозволу на це, або якщо вогнепальна зброя не має маркування, нанесеного відповідно до положень чинного законодавства.

4. Нині контрабандою зброї є гладкоствольна, мисливська зброя або бойові припаси до неї, холодна зброя, визнана Україною культурною цінністю. Тому ця зброя має бути вказана у диспозиції правової норми ч. 1 ст. 201 КК України.

Отже, на сьогодні парламенту України необхідно внести зміни та доповнення до частини 1 статті 201 та доповнити окремою статтею 263¹ Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III (Відомості Верховної Ради України від 29.06.2001. № 25. Ст. 131). Так слід:

1. Внести зміни та доповнення до частини 1 статті 201. Після слів: “крім гладкоствольної, мисливської зброї або бойових припасів до неї”, доповнити

словами: “та холодної зброї, якщо вона не визнана культурною цінністю)” і дали за текстом.

2. Доповнити статтю 263⁻¹ та викласти її в такій редакції:

“**Стаття 263⁻¹**. Незаконний обіг вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, боєприпасів до неї, вибухових речовин чи вибухових пристроїв

1. Незаконний обіг вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), її складових частин і компонентів, боєприпасів до неї, вибухових речовин чи вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу –

караються позбавленням волі на строк від п’яти до десяти років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб – караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища або вчинені злочинною спільнотою або злочинною організацією –

караються позбавленням волі на строк від десяти до п’ятнадцяти років з конфіскацією майна.

4. Дії, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, вчинені особою, яка здійснює злочинний вплив або є особою, яка перебуває у статусі суб’єкта підвищеного злочинного впливу, у тому числі у статусі “вора в законі, –

караються позбавленням волі на строк від дванадцяти до п’ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Примітка. 1. Під злочинним впливом у цій статті цього Кодексу слід розуміти будь-які дії особи, яка завдяки авторитету, іншим особистим якостям чи можливостям сприяє, спонукає, координує або здійснює інший вплив на злочинну діяльність, організовує або безпосередньо здійснює розподіл коштів, майна чи інших активів (доходів від них), спрямованих на забезпечення такої діяльності.

2. Під особою, яка перебуває у статусі суб’єкта підвищеного злочинного впливу, у тому числі у статусі “зłodія в законі”, у цій статті цього Кодексу слід розуміти особу, яка завдяки авторитету, іншим особистим якостям чи можливостям здійснює злочинний вплив і координує злочинну діяльність інших осіб, які здійснюють злочинний вплив”.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Балик Д.* Легалізація зброї в Україні: за і проти. URL: <http://iac.org.ua/legalizatsiya-zbroyi-v-ukrayini-za-i-proti/> (дата звернення: 24.12.2020).

2. Кримінальний кодекс Франції. URL: <https://constitutions.ru/?p=25017> (дата звернення: 24.12.2020).

3. Japanese Gun Control by David B Kopel. URL: <http://www.guncite.com/journals/dkjgc.html> (дата звернення 24.12.2020).

4. *Соколовський В.Л.* Громадська безпека як об’єкт злочину: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2017. 262 с.

5. *Колосок А.М.* Легалізація зброї як каталізатор розвитку соціальної відповідальності суспільства. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 11. С. 113–118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2013_11_18 (дата звернення: 23.12.2020).

6. Бути чи не бути легалізації зброї в Україні? URL: <http://24tv.ua/special/zbroia> (дата звернення: 24.12.2020).

7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. № 30. Ст. 141.

8. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України від 29.06.2001. № 25. Ст. 131.

REFERENCES

1. *Balyk, D.* Legalizaciya zbroji v Ukraini: za i proty. “Legalization of Weapons in Ukraine: Pros and Cons”. URL: <http://iac.org.ua/legalizatsiya-zbroji-v-ukrayini-za-i-proti/> (Date of Application: 24.12.2020) [in Ukrainian].
2. Kryminalnyj kodeks Franciyi. Criminal Code of France. URL: <https://constitutions.ru/?p=25017> (Date of Application: 23.12.2020) [in Ukrainian].
3. Japanese Gun Control by David B Kopel. URL: <http://www.guncite.com/journals/dkjgc.html>. (Date of Application: 23.12.2020) [in English].
4. *Sokolovskiy, V.L.* (2017) Gromadska bezpeka yak ob'ekt zlochynu. “Public Safety as an Object of Crime”: dis. ... Cand. Sci. (Law): 12.00.08. Kyiv, 2017. 262 p. [in Ukrainian].
5. *Kolosok, A.M.* (2013) Legalizaciya zbroji yak katalizator rozvytku socialnoyi vidpovidalnosti suspilstva. “Legalization of Weapons as a Catalyst for the Development of a Social Responsibility of Society”. Current Economic Issues 11, 113–118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2013_11_18 (Date of Application: 23.12.2020) [in Ukrainian].
6. Buty chy ne buty legalizaciyi zbroji v Ukraini? To be or not to be legalizing weapons in Ukraine? URL: <http://24tv.ua/special/zbroia>. (Date of Application: 24.12.2020) [in Ukrainian].
7. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine of June 28, 1996 No 254k / 96-VR. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine dated July 23, 1996 No 30. Art. 141 [in Ukrainian].
8. Criminal Code of Ukraine dated 5.04.2001 No 2341-III. Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine dated 29.06.2001 No 25. No Art. 131 [in Ukrainian].

UDC 343.344 (4/9)

Boiko Ivan,Senior Staff Scientist of the State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-1713-9098**LEGAL REGULATION OF COMBATING CRIMES IN ILLEGAL CIRCULATION AND USE OF FIREARMS: FOREIGN EXPERIENCE**

Research article examines the legal regulation of combating crimes in the field of illicit trafficking and use of firearms, explosives and explosive devices of foreign countries, which is carried out through the established state mechanism. The main scientific achievements and provisions, current legislation and criminal law of foreign countries in this area, which are based on the provisions of legal norms of foreign constitutions, adopted international law (conventions, protocols) of the United Nations, ratified by parliaments of these states. It is determined that the essence of legal regulation in the field of combating crimes of illicit trafficking and use of firearms, explosives and explosive devices of foreign countries is the system of public relations carried out by law and a set of legal means, their legal consolidation, protection and development.

It has been established that crimes committed with the use of firearms, explosives and explosive devices always cause a wide resonance in the society of the world community. They create in the population feelings of fear, uncertainty in the future, insecurity of their lives and the lives of loved ones. It is established that such crimes cause irreparable damage to human life and health, society, the state and its institu-

© Boiko Ivan, 2021

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2021.1\(51\).19](https://doi.org/10.36486/np.2021.1(51).19)

Issue 1(51) 2021

<http://naukaipravohorona.com/>

tions. Therefore, the mechanism of legal regulation of combating such crimes in foreign countries is laid down in the provisions of legal norms both laws on the circulation and use of firearms and criminal law on crimes of illicit trafficking and use of weapons, ammunition, explosives and explosive devices.

The author's concept of "illicit trafficking in firearms" is stated, as well as substantiated proposals for improving criminal legislation in the field of illicit trafficking in firearms are formulated.

Keywords: legal regulation, counteraction, crimes, illicit trafficking, application, firearms, ammunition, explosives and devices, foreign experience.

Отримано 17.03.2021